

MAATSCHAPPIJLEER :

POSTKOLONIALE MIGRANTEN IN NEDERLAND

Emmeline Besamusca
Universiteit Utrecht
Universität Wien

Integratie : in verschillende dimensies

- Integratie = deelnemen in ontvangende samenleving
- Hoe 'geïntegreerd' is een bepaalde groep?
(cf. Smeets & Steijlen 2006)
- *Structureel* (werk, wonen, onderwijs)
- *Cultureel* (taal, normen en waarden)
- *Relationeel* (interactie, vrienden, huwelijken)
- *Identificatie* (verbondenheid, loyaliteit, identiteit)

'generationeel effect'

- *Klassieke integratie theorieën voorspellen dat met de toename van de verblijfsduur en de opeenvolging van generaties de identificatie met het bestemmingsland groter wordt. Migranten ontwikkelen een emotionele en affectieve verbintenis met het land en zijn bevolking. De identificatie met de herkomstgroep en het herkomstland zou daarom afnemen."*
- *"Meer recente theorieën wijzen er echter op dat een sterkere identificatie met het bestemmingsland en de autochtone bevolking niet per se hoeft te betekenen dat de identificatie met het herkomstland en de herkomstgroep vervaagt. Beide kunnen sterk zijn." (Huijnk & Dagevos 2012: 16)*

Hoe Indisch ben jij? (drie delen)

- Hoe Indisch ben jij?
- Waar komen je ouders/grootouders vandaan?
- Wat houdt Indisch zijn voor jou in?
- Doe je ook aan herdenken?
- Hoe eet jij je rijst?

„Identiteitsmarkers“ (cf. Smeets & Steijlen 2006: 16)

zelfidentificatie in context (cf. Smeets & Steijlen 2006: 16)

"Het is een wet uit het domein van de migratie dat mensen zich pas in een ander land van hun identiteit bewust worden. In de thuisomgeving staat het veel minder ter discussie tot welke groep iemand behoort."

Veel Indische Nederlanders "voelden zich in de kolonie eerst en vooral Nederlander, om er pas in het vaderland overzee achter te komen hoe Indisch zij waren."

(Bosma e.a. 2006: 64)

De Molukken

De Molukken : Ambon, Ternate, Banda, e.a.

- Kruidnagels, foelie, nootmuskaat
- 1512 Portugezen
- 1605 VOC verdrijft Portugezen
- In ruil voor handelsmonopolie

Gereja Protestan Maluku (Protestantse kerk)

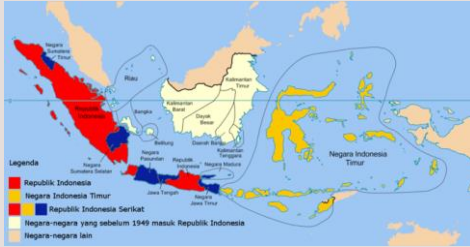
KNIL recruten op Ambon

Proklamasie Soekarno (17 augustus 1945)

Republik Indonesia Serikat (Verenigde Staten van Indonesie)

Republik Maluku Selatan RMS (25 april 1950)

Indonesie als eenheidsstaat (15 augustus 1950)

„demilitarisering‘ Molukse soldaten in Nederland

ca. 4.000 soldaten, ca. 12.500 personen (maart-juli 1951)

Tijdelijkheid

- Molukkers wilden naar (vrije) Molukken (RMS)
- Nederlandse overheid zag geen integratiemogelijkheden
- „De regering meent, dat de levensgewoonten en opvattingen van deze groep Ambonezen, hun lichamelijke gesteldheid en de klimatologische omstandigheden [...] hen niet disponeren voor een blijvende opname in een hun vreemde en onbekende Nederlandse gemeenschap.“
- Dus:
- „Samenbundeling in grote besloten gemeenschappen, die in staat gesteld worden hun eigen bestaan voort te zetten“ :
- 71 „woonorden“

woonoord Schattenberg (voorheen Westerbork)

woonoord Lunetten (voorheen Kamp Vught)

Tijdelijk werd permanent

- Woonoord → woonwijk
(sluiting laatste woonoord, Lunetten in Vught in 1989)
- Opvang → zelfzorg (1955)
- Ingeschreven in bevolkingsregister (1959)
- Commissariaat van Ambonezenzorg (CAZ) opgeheven (1970)

treinkaping (Wijster), 2 – 14 december 1975

treinkaping (De Punt), 23 mei – 11 juni 1977

Hoe Nederland wekenlang zijn adem inhield bij treinkaping De Punt

Het is alweer veertig jaar geleden en nog steeds komt de treinkaping bij De Punt bijna jaarlijks in het nieuws. De terugkerende vraag: zijn de kapers bewust door militairen doodgeschoten (of zoals sommigen het noemen: gekwactueerd)? Of was het gewest dat bij de overmeestering werd gebruikt toelaatbaar?

De gijzelingen vonden dus alweer tientallen jaren geleden plaats. Het begon allemaal op een maandagochtend in 1977.

Het is 23 mei 1977. Om negen uur 's ochtends vallen negen gewapende Zuid-Nederlanders de Intercity tussen Assen en Groningen binnen bij spoorwegovergang De Punt. Ze gijzelen de trein, laten 40 reizigers, de

demonstratie bij proces kapers (september 1977)

Volgende keer (2 mei)

- *Hoe Moluks voel jij je? (3e generatie)* (Tessa Pormes, 29 mei 2013)
Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=sm4TEUVOak>
- *Hoe denkt de derde generatie Molukkers?* (RTV Drenthe, 9 juni 2017)
Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=xY2vpau3-dA>
- Sylvia Pessireron (2003), *Wij kwamen hier op dienstbevel'. Molukkers in Nederland*. Zwolle (pp.85-95)

Vragen (N.B. noteer antwoorden)

- Wat zeggen Molukkers van de derde generatie over hun identiteit? Om welke identiteitsmarker(s) gaat het daarbij?
- Welke termen/woorden gebruiken de sprekers om zichzelf te identificeren?
- Zijn er voorbeelden waarin een perspectief wordt benoemd, bv. wij ↔ zij? en wie zijn dan de ‚wij‘ en wie zijn de ‚zij‘?
- Wat zou je zeggen over de integratie van de sprekers? In welke dimensie(s) wel of niet?
- Vergelijk Indische Nederlanders met Molukkers: wat zijn overeenkomsten en verschillen tussen deze twee groepen?

Verder kijken?

- *65 jaar Molukkers in Nederland* (NOS, 21 maart 2016)
<https://www.youtube.com/watch?v=FSxM6sA2wj0>
- *Kamp Vught leeft door: de derde generatie* (2 dec. 2013)
<https://www.youtube.com/watch?v=dx2LGSUzq6E>
- *De Reünie – Afl levering Moluks Kamp Schattenberg* (KRO, 20 nov. 2011)
<https://www.youtube.com/watch?v=jqE3r9w6Qa8>
- *De tijd staat even stil* (NCRV, 7 juni 1994)
<https://www.youtube.com/watch?v=nHXPDXAm-fM>

Verder lezen?

